

Z á p i s

z 2. zasedání Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV,
konaného dne 26. září 1990 v zasedací síni VÚOŠ v Praze

Přítomni: M. Břichcín, Z. Bureš, D. Čepková, Z. Helus, A. He-
retik, J. Kotásek, J. Kotásková, V. Kulič, J. Mareš,
P. Mohapl, Z. Novák, V. Pařízek, J. Pelikán, J. Prů-
cha, M. Sedláková, V. Smékal, J. Srnec, I. Štúr,
J. Vantuch

Omluveni: V. Břicháček, M. Hrabovský, J. Janoušek, R. Palouš,
J. Pešková

Přizváni: PhDr. J. Hoskovec, CSc. - FF UK Praha

PhDr. J. Vievegh, CSc. - PsÚ ČSAV, pobočka Brno

Zasedání kolegia zahájil a řídil za omluveného předsedu kolegia J. Janouška místopředseda V. Pařízek. Přivítal nejprve všechny přítomné a zdůvodnil program jednání.

I/ Kritický rozbor stavu a perspektivy psychologie v ČR

Místopředseda požádal členy kolegia, kteří zpracovali úvodní referáty, aby se ujali slova. V úvodním vystoupení M. Sedlákové byla nejprve podána členům kolegia informace o zdrojích, které se staly podkladem jejího referátu. V následující části svého vystoupení předložila M. Sedláková kolegiu obsáhlou charakteristiku oboru v poválečném období, jež byla omezena na české země. Součástí vystoupení M. Sedlákové bylo dále členění deformací oborů, výčet center rozvoje oboru a hlavních osobností, jejichž díla znamenají trvalejší přínos pro psychologické disciplíny. Závěrem se soustředila na hodnocení publikací, zvláště periodických, se zvláštním zaměřením na časopis Čsl. psychologie.

V následujícím vystoupení J. Kotáskové byla akcentována především kritika ideologizace psychologie, vyúsťující v tzv. boj s buržoazními ideologiemi, jevy cizími socialismu atd. Vystoupení J. Kotáskové bylo ilustrováno řadou citací z materiálů publikovaných k ideologickým otázkám a bylo uzavřeno požadavkem návratu k faktům a komparaci se světovou vědou, očištění od dogmatismu a frází a překonání nedůvěry sféry praxe.

P. Mohepl ve svém vystoupení poukázal zvl. na existenci jak oficiálního, tak tzv. undergroundového hnutí v oboru psychologie. Formuloval požadavek na rehabilitaci tohoto paralelního undergroundového hnutí a upozornil též na problematiku autocenzury a její tlak na psychologii i obor. Dále konstatoval, že jedním z dalších důsledků deformací minulého období je nedostatek prostorů pro vědeckou polemiku v rámci činnosti psychologie. V závěru svého vystoupení upozornil na kritický nedostatek odborné periodické i neperiodické literatury v Olomouci.

V následujícím vystoupení V. Smékala byla věnována pozornost především otázkám tabuizování autorů, k němuž v minulosti často docházelo, jakož i problematice selektivity témat v psychologii. V druhé části svého vystoupení podal V. Smékal podrobnou rekapitulaci vývoje katedry psychologie na brněnské univerzitě.

V následující diskusi bylo nejprve vysloveno poděkování zpracovatelům úvodních referátů. Dále bylo konstatováno, že některé oblasti psychologie nebyly rozvíjeny a tím trpí obor jako celek; že některé významné podněty pro rozvoj oboru přinesly v minulém období též příbuzné obory (např. zdravotnictví) v rámci nichž pracovaly často významné resortní výzkumné ústavy, v nichž našla uplatnění řada psychologů (např. Výzkumný ústav psychiatrický). V hodnocení oboru se bude dále pokračovat ze využití exaktních metod i archívního studia a že bude zhodnocen emigrační proud v psychologii. Z diskuse vyplynula též potřeba zhodnotit specifičnost čs. prostředí (na rozdíl např. od prostředí polského) a tak odlišit deformace, jež byly

způsobeny společenským systémem od deformací založených individuálně. V závěru diskuse byla členům kolegia podána informace o vývoji akademického psychologického pracoviště v Brně a o přípravách hodnocení oboru psychologie na Slovensku.

K o l e g i u m

- 1/ konstatuje, že analýza ukázala obecnou nutnost osvobodit psychologii od vnější i vnitřní ideologie
- 2/ doporučuje, aby zpracované úvodní referáty byly publikovány v časopisu Čs. psychologie
- 3/ doporučuje pokračovat průběžně v hodnocení uplynulých 42 let v rámci psychologických disciplín a využít všech podnětů, vyplývajících z tohoto hodnocení při koncipování dalšího rozvoje oboru, i při konstituování jednotlivých výzkumných projektů.

II/ Informace o Světovém kongresu srovnávací pedagogiky v r. 1992

J. Kotásek informoval členy kolegia o připravovaném světovém kongresu, který je pořádán sekci srovnávací pedagogiky České a Slovenské pedagogické společnosti a UK (pedagogickou fakultou).

K o l e g i u m

bere informaci se souhlasem na vědomí.

III/ Konkursní komise pro zahraniční cesty ČSAV

V. Kebze seznámil členy kolegia s rozhodnutím Výboru pro řízení pracovišť ČSAV v ČR o obsezení zahraničních cest na pracovištích ČSAV pro rok 1991 na základě dohod mezi ČSAV a zahraničními vědeckými institucemi konkursním řízením. Po diskusi

k o l e g i u m

schválilo složení konkursních komisí ze zástupců vědeckých rad a externistů pro jednotlivé ústavy takto:

za Pedagogický ústav ČSAV: PhDr. Z. Novák, CSc.

PhDr. D. Čapková, CSc.

PhDr. V. Kulič, CSc.

Prof. PhDr. Z. Helus, DrSc.

PhDr. J. Práche, CSc.

za Psychologický ústav ČSAV: PhDr. J. Kotásková, CSc.
PhDr. M. Sedláková, CSc.
PhDr. V. Kebza, CSc.
PhDr. J. Hoskovec, CSc.
Doc. PhDr. J. Srnec, CSc.

K o l e g i u m
ukládá sekretariátu oznámit složení konkursních komisí ředitelům jednotlivých pracovišť.

IV/ Stanovisko k udělování vědeckých hodností DrSc.

Steženo z programu počtem hlasů 9:7

V/ Projednání výsledku obhajoby kandidátské práce

V. Kebza informoval členy kolegia o odvolání PaedDr. O. Zelinkové, pracovnice Výzkumného ústavu pedagogického v Praze, proti rozhodnutí komise ad hoc pro obhajoby kandidátské práce v oboru pedagogika ze dne 26.6.1990 na téma "Včasné zachycování žáků s obtížemi ve čtení a psaní". Informaci o průběhu obhajoby a o složení komise doplnil člen komise ad hoc pro obhajobu Z. Helus.

K o l e g i u m

- 1/ konstatuje, že průběh obhajoby odpovídal ustanovením vyhlášky č. 64/1977 Sb., přičemž závěr komise je v souladu s příslušným ustanovením této vyhlášky
- 2/ ztotožňuje se se závěrem komise ad hoc pro obhajobu a odvolání zamítá
- 3/ ukládá sekretariátu informovat Dr. O. Zelinkovou, ČKVVH, předsedu komise ad hoc pro obhajobu a PÚ JAK ČSAV o tomto rozhodnutí

VI/ Ustavení komise pro obhajobu ad hoc

V. Kebza předložil kolegiu návrh na složení komise ad hoc pro obhajobu kandidátské disertační práce PhDr. P. Prunnera, odborného asistenta Pedagogické fakulty v Plzni na téma "K utváření hodnotové orientace budoucích učitelů" takto:

předseda: prof. Dr. R. Palouš, CSc.

členové : prof. Dr. B. Blížkovský, CSc.

doc. Dr. Z. Jesenská, CSc.

PhDr. Z. Novák, CSc.

Dr. E. Opravilová, CSc.

prof. Dr. F. Singule, CSc.

doc. Dr. J. Solfronk, CSc.

Zároveň informoval o žádosti prof. J. Kotáska, aby byl omluven z účasti na obhajobě Dr. Štěpánkové v oboru pedagogika. Náhradníkem byla navržena prof. PhDr. M. Mukařovská, CSc.

K o l e g i u m
předložené návrhy schvaluje a ukládá sekretariátu oznámit složení komise Pedagogickému ústavu JAK ČSAV.

VII/ Zprávy z prezídia

K o l e g i u m
se seznámilo se zápisem z 12. zasedání prezídia ČSAV; zápisem o usneseních prezídia, schválených per rollam ve dnech 27.-29.6. 1990, dále pak se zápisy z 13. zasedání a ze zasedání 1. (ustavujícího)

VIII/ Kontrola zápisu

K o l e g i u m
schvaluje zápis z 1. zasedání bez připomínek

IX/ Různé

- a) V. Pařízek seznámil členy kolegia s žádostí místopředsedy ČSAV akademika Katětova o participaci členů vědeckých kolegií na tvorbě učebnic a učebních textů. Po diskusi k tomuto bodu kolegium konstatuje, že účast na přípravě učebnic a učebních textů je morálním závazkem každého vědeckého pracovníka a vyslovuje se pro účast všech členů kolegia. Ukládá sekretariátu informovat v tomto smyslu akademika M. Katětova.
- b) Kolegium vzalo na vědomí návrh České pedagogické společnosti na pořádání celostátní konference "J.A. Komenský a aktuální otázky výchovy a pedagogiky", kterou bude pořádat ČPdS

v r. 1991 v Brně.

J. Kotásková informovala přítomné o připravované 6. pražské mezinárodní psychologické konferenci, která se bude konat poslední srpnový týden r. 1991. Kolegium bere tuto informaci se souhlasem na vědomí.

- c) V. Kulič informoval členy kolegia o iniciativě Vědeckého kolegia filozofie a sociologie ČSAV: upustit alespoň na přechodnou dobu dvou let od udělování státních cen. Kolegium se s návrhem ztotožňuje.
- d) V. Kebza informoval přítomné o návrhu předsedy vědecké rady prof. Dr. F. Malíře na udělení Zlaté čestné plakety F. Paľackého PhDr. D. Čepkové, CSc. a Stříbrné čestné plakety J. Dobrovského PhDr. M. Bečkové, CSc. Po diskusi kolegium udělení čestných plaket doporučuje a ukládá sekretariátu informovat v tomto smyslu odd. společenských věd prezidia ČSAV.

Schválil:

Prof. PhDr. V. Pařízek, DrSc.
místopředseda
Vědeckého kolegia pedagogiky
a psychologie ČSAV

Zapsal: V. Kebza